לאחרים גורם מומאה לעצמו לא כל שכן

אלא פשיטא בזב מצורע ומדאיצטריך קרא

לרבויי בראייה שניה שמע מינה מקום זיבה

לאו מעין הוא אמר ליה רב יהודה מדסקרתא

לרבא ממאי דילמא לעולם אימא לך בזב

גרידא ודקאמרת לאחרים גורם מומאה

לעצמו לא כל שכן שעיר המשתלח יוכיח

שגורם מומאה לאחרים והוא עצמו מהור

אמר אביי מאי תבעי ליה והא הוא דאמר

זאָת תורת הזב בין גדול בין קטן וכיון דנפקא

ליה מהתם אייתר ליה לזכר לרבות מצורע

למעינותיו נקבה לרבות מצורעת למעינותיה

יואקשיה רחמנא מצורע לזב גמור מה זב[®]

גמור מממא במשא אף ראייה ראשונה של

מצורע מממא במשא יא"ר הונא יראייה

ראשונה של זב מממאה באונם שנאמר יזאת

תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע

מה שכבת זרע מטמא באונם אף ראייה

ראשונה של זב מממאה באונם תא שמע

יראה ראייה ראשונה בודקין אותו מאי לאו

למומאה ילא לקרבן ת"ש בשניה בודקין אותו למאי אילימא לקרבן אבל למומאה לא

יאקרי כאן מבשרו ולא מחמת אונסו אלא

לאו לטומאה ומדסיפא לטומאה רישא נמי

למומאה מידי איריא הא כדאיתא והא

כדאיתא תא שמע ∘רבי אליעזר אומר אף

בשלישי בודקין אותו מפני הקרבן מכלל

דתנא קמא מפני הטומאה קאמר לא דכולי

עלמא לקרבן והכא ייבאתים קא מיפלגי יירבנן

"לא דרשי אתים ורבי אליעזר דריש אתים

רבנן לא דרשי אתים •הזב חדא זובו תרתי

לזכר בשלישי אקשיה רחמנא לנקבה ורבי

אליעזר דריש אתים הזב חדא את תרתי זובו

תלת ברביעי אקשיה רחמנא לנקבה תא

שמע רבי יצחק אומר והלא זב בכלל בעל קרי

היה ולמה יצא להקל עליו ולהחמיר עליו

להקל עליו שאין מממא באונם ולהחמיר עליו

ולקמיה קאי והכי קאמר מדאיצטריך קרא לרבויי לשניה ש"מ ראשונה מקום זיבה לאו מעיין הוא וה"ג בשלהי שמעחחא מה זב גמור מטמא זובו במשת אף מצורע כו׳ אלמת זב גמור היא דמטמא טיפת זובו במשא אבל זב בעל ראייה אחת לא: י**י מטמא באוגם.** אותה טומאה הלה האמורה בה

מגע וטומאת ערב בקרים ולהצטרף לשניה לטמא כזב גמור והא דכתיב וייקרא טון מבשרו ולא מחמת אונסו על כרחך אראייה שניה דכתיב בתרה קאי ולא

לאחרים גורם מומאה. פירש רש"י לזג עלמו גורס טומאת

בעליונו של זב ואין נראה דעליונו של זב אינו קרוי משא ואינו

משא כדכתיב וכלש אשר יהיה תחתיו ואוקמינן ליה

א) [לקמן נה.], ב') ססחים סו:, ג') ובים פ"ב מ"ב [לקמן לו.], ד) [לקמן על. חולין נא: כרימות ח:], ס') [זכים פ"ב מ"ב נויר סה: ע"ש לקמן לו. ע"ש], מון [זור סה:], ז) [מסחים כב:

מיים מו צייל וכל הנונו בכל וש"ו, ה) נ"ל וכל הלוגע בכל,

(1) [מכאן חור לעמ' הקודס],

(2) [לקמן מג:], (3) [מכאן חוור
לסוגיא], (4) בס"א: כקרי,

(2) לי"ל הנוגע בכל אשר,

(2) ל"ל הנוגע בכל אשר,

ל) רש"ל גדיון לשילוח פיי גדיון ט מקום ושילוח הוא הנהר כמו שם מקום ושילוח הוא הנהר כמו מי השילוח כן פיי הרמב"ם בפ"ק דובים וע' בר"ש,

תורה אור השלם

1. זאת תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תַּצָא מִמֶּנוּ שָׁבְבַת זֶרַע לְטָמְאָה בָה: ויקרא טו לב

הגהות הב"ח

ו ואו וו וו וו וו וו (מ) רש" ד"ה האת האת המפרט (מ) רבאי בכאיה כאשונה פירוש היה. נ"ב ר"ל מיבות אלו בכפרים האשונה שהיה כתוב בכפרים זהו פירוש היה וקא אתיבת ש"מ מקום זיבה לאו מעון הוא דכתיב בתריב ה"ל במינו הוא דכתיב בתריה כ"ל

מעין הוח דכתיב במדיה משת דמדאינטריך קרא לשני משמע [סלב לא] ראשונה ש"מ מקום זיבה לאו מעין הוא וק"ל: (ב) ד"ה אקרי כאן מכשרו: (ב) תום' ד"ה לעולם וכי דהייע

כמן גדיון לשילוח דלח מטמח. נ"ב לשון המשנה בפ"ק דובים רחה רחייה חתם מרובה כמין גדיון לשילות כו' כן פי

: כר״ש

גליון הש"ם

גמ' ואקשיה רחמנא מצורע.

ע' פסחים סז ע"ב תד"ה שכו:

עי פסחים סון ע"ה חד"ה שכן: שם רבנן לא דרשי אתים. ע"ל זו ע"ל מד"ל מד"ה נקטינן: שם חוב חדא. לקמן נה ע"ב ווזר סה ע"ב: תוב" ד"ה אף ובר תיםה א"ב לעיל. זוכן ממה הר"ן והנימה במניה ואני בער הר"ן והנימה למנים ואני

ולה אדע מקום לקושיה זו הה י"ל דהכי אמר אביי דוהו ודאי

י"ל דהכי חמר קביי דוהו ודקי הדין דמטמא דאף אם לאו מעין הוא א"א לומר דאינו מטמא דהא אקשיה רחמנא מטורע לזב

נמור וח"כ מוכח עכ"פ דמטמח

גמור או כ מוכו על פי לנציה ובאמת יהיי מוכח מדק"ל לג"ה דוכר אייתר מוכח דמקום זיבה מעין הוא ולא לריך קרא:

מסורת הש"ם

לה א מיי פ"ל מהלי מטמלי ושכב ומושב הל' יג: משכב ומושב הכייג. ב ג מיי' פ"ב מהל' מחוסר כפרה הל' ג [והל' ה] והל'

סמג עשין רמג:

רכיון דאיתרבאי קטן להשוותו

לגדולים לכל דין גדול איתרבאי הילכך כיון דנפקא לן קטן מהתם אע"ג דלא הוה מסתבר לטמות ראיה ראשונה

ריליה אלא דבטעמ' כל דהו

משוו ראיה ראשונה לשניה

מטמא אלא אוכלין ומשקין ועוד דבזוב כי האי גוונא לא אשכחן אלא כשהטיפה בכף מאזנים וכרעה לכף שניה לכן נראה לפרש לזב עלמו גורם תום' הרא"ש (המשר) טומאת משא שהנושא הזב טמא הנושא בהעור והרוטב גבי ג' טומאו' פורשי׳ מן המת וק״ל אי הזוב לא כל שכן דטמא ובשאר פורשי כן חומוג וקי אי איתקש למת אמאי לא ניליף מיניה שיטמא מצורע באהל כמו מת דתנן בפי"ג דנגעי ל) נכנס לבית הכנסת עושין לו טומאות דלאו משא כגון משכב ומושב אין לפרש דהא למצורע נמי גורם טומאה דאילו מצורע גרידא אינו מחיצה גבוהה עשרה טפחים עושה משכב ומושב אלא לטמא אוכלין צל רוחב ד' אמות נכנס ראשון נירוחבר אמחות וכנט השחק ויוצא אחרון. פי׳ כדי שלא יטמא העומדים בבית הכנסת בכניסתו וביציאתו באויר שמן הפתח עד המחיצה קשה לי ומשקין כדפרישית בפרק אלו דברים (פסחים סו.) ואם זב הוא מטמא משכבו אדם ובגדים: לעולם אימא לך בזב גרידא. תימה למכל מקום תפשוע רהוה מצי לאקשויי משכב היסט יוכיח שהזוב גורם לזב והיסט יוכיח שהזוב גורם לזב לטמות משכב והיסט והוא עצמו אינו מטמא וה״ה משא נמי ולקמן בפ׳ דם הנדה נדקדק בו בע״ה: **אלא** פשיטא נדקדק בו בע״ה: **אלא** פשיטא דלאו מעיין הוא דאי מעיין הוא למה לי קרא לטמא בזוב דהא מיד שראה משהו נדקדק בו בע״ה: אלא פשטא בדב מצורע. ותימה ודלימא בבו מצורע. ותימה ודלימא בבועל נדה. ו״ל דכי היכי מיבעי ליה לוב ינוסף בהאי מימא לך בדב גרידא. תימה מ״מ תיפשוט דלאו מעיין הוא דאי מעיין הוא למה לי קרא של ראיה שניה נעשה וב למ״ד של באי שניה נעשה וב למ״ד בוב מטמא בכל שהוא ולא משהו אויה מיבעי בתרימה פיהאמה המשהו של ראייה שניה מיד נעשה זב למ"ד זוב מטמא במשהו דלא בעי כחתימת פי האמה ומשהו שני לטמא כדין מעיין דאי אפשר לטיפה שלא תתחלק שני משהויין ושמה כמו שמשהו רחשון שבו נעשה זב אינו מטמא במשא הוא הדין כל מה שנקרא ראייה אחת דהיינו (זבים פ״ה מ״ה) כמו גריון לשילה (זבים פ״ה מ״ה) בעי' בחתימת פי האמה ומשהו בעי בחתימת פי האמה ומשהו שני יטמא כעין מעיין דאי אפשר לראות כל כך טיפה קטנה שלא תתחלק לשני משהויין ואי הוה אמרי דמעיינות הזב אין מטמאין במשא כל שהוא אלא כפי דלא מטמא במשא אע"ג דרוקו ומימי רגליו טמאין מיד אחר ראיית זוב משהו ראשונה אף ראייה ראשונה של מצורע מממאה במשא. °תיתה אם כן לעיל מנליה לאוקומי קרא בדם שיעורא נינהו הוה ניחא ומיהו אכתי קשה דא"כ היכי דייק מדאצטריך קרא לרבויי ש"מ מקום זיבה לאו מעיין הוא טהרה של מצורעת הא אינטריך קרא לכדהכה: מאי לאו לשומאה. וה"ת מאי קושיא דילמא הא דאמר רב הונא . דדילמא לכל שהוא איצטריד. וויעמא לכל שהוא איצטוקן. וי"ל ודאי אי לאו מעיין הוא ניחא דמרבי ליה קרא כיון שטמא במקום אחר מידי דהוה אדם טהרה של מצורעת אבל מטמא באונס היינו טומאת ערב כבעל קרי והכא מיירי להלטרף לשניה לטמא טומאה חמורה לעשותו אי בעי׳ שיעורא לא מסתבר זב והוי השתח שפיר רישה דומיה לרבויי כיון דמעיינות הזב בעי שיעורא: כיון דנפקא ליה קטן מהתם אייתר ליה לזכר לרבות דסיפא וי"ל מדלא נקט הרואה ראייה מהתם איתר ליה לוכר לרבות מצורע למעיינותיו. תימה לו האמרינן לעיל לביה דלוכר לגופיה לא איצטריך אלא ללמד על דם טהרה של מצורעת אע"ג דלא הוי מעיין ואמאי הא אצטריך לגופיה ללמד על ראיה ראשונה של אחת של זיבה אלא נקט ראייה ראשונה של זב משמע דאיירי באותו שראה שתי ראיות והראשונה היתה באונס דוב אינו קרוי עד שיראה שתי ראיות ויליף מהיקשא דואת תורת דאיירי בזב גמור ומקיש ראשונה של זב מצורע לטמות במשא אע"ג רלאו מעין הוא וע״ק לי מאי השתים לשכבת זרע: מבלל דתנא ולאו מצין ווא דע ק לי מאי האי דקאמר אביי הא איהו דקאמר בין גדול בין קטן האי לאו דידיה הוא דע"כ ב"ה הוא דס"ל להכי כי אין לפרש דברי קמא למומאה. לאו מן הלשון מדקדק מדאנטריך ר' אליעזר להזכיר קרבן מכלל דת"ק איירי לטומאה דא"כ לא הוה משני מידי אלא הכי דייק ב״ה אי לאו דרושי זאת תורת הזב בין גדול בין קטן הילכך נראה לפרש הא איהו דאמר זאת תורת הזב בין גדול בין קטן ומרבינן אפילו ראיה דהוה מסתבר למימר דכי אתרבאי קטן אראיה שניה הוקשה לשככת ודע אלא הזמחבר לה לדב יוסף למימר דמסתבר לה לדב יוסף למימר דמסתבר לה לדב יוסף למימר דמסתבר ליה לרב יוסף למימר דמסתבר ליה לרב יוסף למימר דכיון דאיתרבאי קטן להשוותו דכיון דאיתרבאי קטן להשוותו ב״ה אי לאו דדרשי זאת תורת

מכלל דתנא קמא לא מצריך בדיקה משום קרבן אלא משום טומאה דאי משום קרבן הוה ליה לאלרוכי נמי בדיקה בשלישי כרבי אליעזר וקשה דהא בלאו מילחיה דרבי אליעזר הוה מצי למפרך מדקתני במס' זבים (פרק ב' מ"ב) בהדיח במילחיה דרבנן גופייהו בשלישי חין בודקין אותו ושמא מייתי מרבי אליעזר משום דבעי לפרושי במאי פליגי:

שהוא

הילכך בראיה ראשונה של מצורע נמי אע"ג דלזכר לא אתא לגופיה אלא ללמד על אראשונה דהא איתקש לשכבת זרע ושכבת זרע כל עלמו מחמת אונס חימום בא: בודקין אותו. בשבעה דרכים במאכל במשתה בקפילה ובמשאוי כו': מאי לאו לטומאה. דאי באונס הוא הוי טהור לגמרי: לא לקרבן. דאי קמייתא באונס לא מצטרפא לשלש לחייבו קרבן: אילימא לקרבן רם טהרה של מצורעת כיון אבל לטומאה. האמורה בו דהיינו טומאה חמורה לא בעי בדיקה: (²⁾ קרי לאן מבשרו ולא מחמם אונסו. והאי מבשרו בקרא דשתי ראיות . יכתיב מיהא זכר בקרא לרבות כתיב: אסים. והוב את זובו לזכר ולנקבה (ויקרא טו): זב חדא זובו חרסי לוכר. כלומר עד כאן יש לו דין זכר שאינו מטמא באוכם מכאן ואילך מצורע למעיינותיו אצל הזב את זוכ דהיינו שני ראיות דהיינו שלישית לנקבה כתיב כלומר יש לו דין נקבה שמטמאה באונס כדילפינן בפירקין (נקמן דף לו:) מכי יזוב זוב [ויקרא טו] ואיהי נמי מייתא ליה לידי קרבן: ברביעית. או אקשיה רחמנא לנקבה דאפילו באונס. ולא לענין טומאה דהא מכי חזיא תרתי איטמי ליה ולקרבן נמי לא דמשלשה לזב גמור לעשות ראיה ראשונה כשניה: מ**אי** לאו איחייב ליה אלא לסתירה כגון דפסק והתחיל לספור שבעה נקיים וראה ראייה רביעית אפילו באונס סותר: **והלא זב בכלל בעל קרי היה**. לטומאה. ותימה מאי קשה ליה כדמפרש לקמיה ואזיל דאימקוש לשכבת זרע: ולמה יצא. בפרשת זבין להכתב לעלמו: להקל עליו שלא יטמא באוגם. דהא קרי מטמא באוגס: יילמא הא דאמר רר הווא

. משמע דאיירי באותו שהוא זב עכשיו שראה שתי ראיות וראיה ראשונה של אותם אותם שניים היתה באונס ונעשה זב באלו משמע דאיירי באותו שהוא זב עכשיו שראה שתי ראיות וראיה ראשונה של אותם אותם שניים היתה באונס ונעשה זב בארו משתים מדלא נקט הרואה ראיה של זוב מטמאה באונס ועוד דהקש דואת תורת הזב איירי בזב גמור והקיש ראשונה של השתיים לשכבת זרע: מבלל דת"ק לטומאה קאמר. לאו מן הלשון דיק מדהזכיר רי אליעור קרבן ולא רבנן דא"כ מאי קא משני לא דרכ"ע לקרבן האלא הכי דייק ראי לקרבן הו"ל לאצרוכי בדיקה נמי לשלישית ומיהו ק"ק דבלאו רי אליעזר הזה מצי למיפרך דקתני ת"ק בהדיא בשלישית אין בודקין אותו וי"ל משום במילתיה דר' אליעזר הזכיר קרבן אייתי מילתיה דר' אליעזר ומ"מ עיקר פירכא ממילתיה דר' אליעזר ומ"מ עיקר פירכא ממילתא דרבנן גופייהו: בש"א כרוקה ומימי רגליה אע"ג דבדם טהור של מצורעת טהור לגמרי הכא חמור טפי גזירה לאחר ז' אטו תוך ז' דכיון דשלא טבלה ג') לא מצטריך להו לחלק כלומר אבל מצורעת טבלה: לאחרים גורם טומאה. כלומר טיפה זו גורמת לבעלה שמטמא

הרא לרבויי לשניה ש"מ. בראשונה או לא. לימד על הזוב ומוקמינן לה

בראייה ראשונה והכי משמע כי יהיה זב מבשרו אותו הזב טמא. לאחרים לבעלה. ומדאילטריך לרבויי לראייה ראשונה ש"מ לאו מעין הוא. ושיבוש הוא מפני כמה תשובות חדא דקא פשיט ליה מקום זיבה לאו מעיין הוא והא למשא רבייה קרא כדאמר בדם הנדה נלקמן נה:] מה לי מעיין ומה לי לאו מעיין ועוד מי איכא לאוקמי להאי קרא בראייה ראשונה והא מהכא נפקא לן בכל דוכתיי מנה הכתוב שתים וחראו טמא ועוד מי איכא למימר בראייה ראשונה בזב גרידא לאחרים גורם טומאת משא הא זב בעל ראייה אחת אינו אלא

במשח ואפילו באהל: ומדאילטריך

כרואה קרי כדאמר בכמה מקומות [שם] שתים לטומאת זיבה ושלש לקרבן ועוד ראייה ראשונה הא אקשיה לעיל לקרי וקרי לא מטמא במשא ומשום שכתוב בספרים מדאילטריך קרא בראייה ראשונה מפרשי ליה הכי ולאו מילתא היא דהאי בראייה ראשונה (4) פירוש היה בספרים

לושוט של זכ מטמחה בחותם. זוב דומה ללובן בילה המוזרת, שכבת זרע דומה ללובן בילה שאינה מוזרת (שם). מבשרו. מכח אברו ותמוקף ילרו (כריתות ח:). מפני הקרבן. שאם ראה כ' ראיות מחמת

תום' הרא"ש

לאחרים גורם טומאה. תימה שלא היה יודע סוף הברייתא דהא בהדיא קתני לה לקמן בפ׳ דם הגדה שעיר המשתלח וכים: לאחרים גורם מומאה.

כראמר לעיל בפ״ק גבי זב וטהור שהיו פורקין ואתיא מהנושא אותם יכבס בגדיו דקאי אכל מה שאמור בפרשה אזב עצמו ומרכבו ומשכבו ומטמא אדם לטמא בגדים ועליונו אינו מטמא אלא אוכלין ומשקין: **אלא** פשיטא בזב מצורע. דבלאו הכי טמא ולא גרמה תמשכבו המסמא הדם לסמא בגדים ועליונו אינו מסמא איא אוכלין ומשקין: איא פשיסא בווב מצורע. דבאה הכי טמא היא גרמה לי ליה טומאה ואי תיקשי לך הא גרמה ליה לטמא משכב ומושב דמצורע אינו עושה משכב ומושב ולטמות בהיסט דמעיקרא לא הוה מסמי כדמוכת בפסחים בריש אלו דברים לא קשה מידי דלאחרים גורם טומאה דשמעתין איירי בטומאת משא כלומר לאחרים גורם טומאת משא הוא עצמו לא כ"ש הילכך אע"ג שגורם למצורע משכב והיסט בשביל זה לא תטמא הטיפה במשא כיון דאינה גורמת לו דבלאו הכי היה מטמא במשא כדאית? במס' זבין גבי מצורע א' הנוגע וא' המסיט טמא. ותימה ומנא לן דמטמא במשא ולמאי דפרשי' בפ"ק דבבא בתרא דאיתקש מצורע למת מדכתיב אל נא תהי כמת ניחא דגמרינן ממת שמטמא במשא כדאיתא

במשא כדכתיב (ויקרא טו) וכלם אשר יהיה תחתיו ואוקמינן בעליונו של זב היא עלמה לא כל שכן: אלא בוב מצורע. איצטריך דלא אתי בקל וחומר דלא גרמה לו טומאה שהרי מחמת נגעו היה מטמא

> דלאו מעיין הוא דאי מעיין הוא ראשונה מטמאה שניה לא כל שכן: לעולם אימא לך בוב גרידא. דאי במצורע לא איצטריך קרא לרבויי דאפילו ראשונה מטמא משום מעייו: ודקאמרת כו' שעיר המשחלה יוכיה שגורם טומחה. למשלחו כדכתיב (ויקרא טו) והמשלח את השעיר וגו' והוא עלמו טהור שאין בהמה מטמאה מחיים: מחי תיבעי ליה. לרב יוסף: הא איהו אמר כו' בין קטן בין גדול. לזיבה ולא אילטריך והזב את זובו לוכר לרבות קטן דהא מואת תורת הזב נפקח וחייתר לזכר לרבות מלורע: וֹחִיסקש מלורע לוב גמור. בעל שתי ראיות דהא בהאי קרא דהיהשה דמלורע תרתי כתיבי והזב את זובו הרי שתים וכתיב ביה לזכר לרבות מלורע כדין זב גמור מה זב גמור זובו מטמא במשא אף מלורע זובו מטמה במשה והפילו רחשונה דבשלמא אי מפיק ליה האי לוכר לוב קטן ויליף מלורע זכר ממלורעת נקבה איכא למבעי ראייה ראשונה מהו מי הוי מתעגל ויוצא ומתרבי עם שאר מעיינות או לאו דבנקבה ליכא זוב לובן למילפיה מהיקשה דוב גמור אי לאו מעיין הוי אבל השתא דמלורע זכר איתקש לזב גמור לא לריך תו למבעי: שוחית דמפרשי בעיח דרב יוסף הכי ראייה ראשונה של מצורע מהו שתטמא במשא בזב גרידא לא תבעי לך דודאי מטמא כדאמר לקמן [נה.] לימד על הזוב שהוא טמא ומוקמינן בדם הנדה דקרא למשא אתא כי תבעי לך במצורע דאיכא למימר בזב גרידא הוא דמטמא משום דגורמת לו טומאה אבל במצורע כבר טמא הוא ואינה גורמת לו טומאה לא מטמיא הטיפה אי לא אמרינן מעיין הוא כרוקו או מימי רגליו מאי מעיין הוא

מוסף רש"י

ראיה ראשונה של זב. שחין נה אלח טומחת ערב, דחיתקש לשכבת זרע, דכתיב (ויקרא טו) זאת תורת הזב ואשר תלא ממנו ומת עולע הוב משך ענמ ונונט שככת זרע, והיינו ראיה ראשונה, דלא מנה ביה בהאי קרא אלא חדא זיבה, דאולינן בתר מניינא דקרא, כדאמרינן במגילה (ח.) מנה הכתוב שתים במנינה (ח.) מנה הכמוב שחים והקרט מות והקרט מות והקרט מות משבת זרע מטמא באוגם. אם ראה מחמת רוב מחלב (חמתה, דגבי קרי לא במיב מיעוטא, אף ראיה ראשונה של זב מממאה באוגם המשונה של זב מממאה באומם. יבות ואת השלישית באונס אינו מכיא קרבן (נזיר סה:).